

UNIA EUROPEJSKA A PRAWO MIĘDZYNARODOWE
OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA ORAZ ZJAZD KATEDR
I ZAKŁADÓW PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO PUBLICZNEGO I PRAWA
EUROPEJSKIEGO
BARANÓW SANDOMIERSKI, 13-15 MAJA 2015 R.

W dniach 13-15 maja 2015 r. Zakład Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego wspólnie z Grupą Polską – Stowarzyszeniem Prawa Międzynarodowego (ILA) zorganizował ogólnopolską konferencję naukową na temat relacji zachodzących między prawem Unii Europejskiej a prawem międzynarodowym. Zarówno konferencja, jak i zjazd katedr, połączone były z 40-leciem pracy naukowej i dydaktycznej dr hab. Elżbiety Dyni, prof. UR, kierownika Zakładu Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego. W konferencji uczestniczyli pracownicy naukowcy zajmujący się dyscypliną prawa międzynarodowego zarówno publicznego, jak i prywatnego oraz prawa europejskiego, a także doktoranci przygotowujący rozprawy doktorskie w tej dziedzinie.

Uroczystego otwarcia oraz rozpoczęcia konferencji dokonała dr hab. Elżbieta Dynia, witając znakomitych gości oraz dziękując za tak liczne uczestnictwo.

Program konferencji obejmował trzy dni obrad. Każdy z nich został podzielony na kilka sesji naukowych; po każdej z nich przewidziano czas na dyskusję. Referenci zwracali uwagę zarówno na kwestie ogólne związane z prawem Unii Europejskiej, wdrożeniem prawa unijnego do prawa polskiego, jak i na kwestie szczegółowe, analizując wybrane dyrektywy UE. Podnoszono zarówno problemy o charakterze teoretycznym, jak i praktycznym.

Pierwszy panel dyskusyjny, któremu przewodniczył dr hab. Kazimierz Lankosz, prof. UJ, otworzył prof. dr hab. Andrzej Wróbel, wygłaszając referat pt. *Procedury prejudycjalne a dialog sędziowski (w perspektywie akcesji UE do Konwencji)*. Panel ten zawierał niezwykle rozbudowaną problematykę, zarówno z zakresu prawa międzynarodowego, jak i prawa europejskiego. Mówiono o prawie do bycia zapomnianym w praktyce dwóch trybuna-

łów oraz o tym, czy stanowiska przez nie przedstawiane są ze sobą zbieżne czy też wyrażają różniące się od siebie poglądy (dr Agnieszka Grzelak, SGH). Zwracano uwagę na relacje między europejskim systemem praw człowieka (Karta Praw Podstawowych) a Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Punktem zaczepienia stała się analiza systemowa węzła gordyjskiego w perspektywie systemu ochrony praw człowieka na obszarze europejskim (mgr Krystyna Warylewska, UG). Przedstawiono także problematykę pomocy humanitarnej w perspektywie działalności i funkcjonowania Unii Europejskiej. Zwrócono uwagę na obecny stan prawny oraz jego przestrzeganie, a przede wszystkim na to, jak się ono kształtuje, mając na uwadze uregulowania europejskie (dr. hab. prof. nadzw. SGH Anastazja Gajda). Dr Monika Domańska (PAN) dokonała analizy orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w zakresie zróżnicowanego wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn. Wskazała, jakie stanowisko wyrażają oba trybunały oraz rozważała, czy przedstawiane w tym zakresie standardy należy rozpatrywać pod względem ich komplementarności czy też konkurencyjności. Dr Paweł Filipek (UJ) odniósł się do działalności prawotwórczej Rady Europy, a konkretnie utworzonych konwencji zawierających klauzule rozłączności UE. Sesja ta została zakończona dyskusją, w której poruszano kwestie dotyczące wystąpień prezentowanych przez poszczególnych referentów, jak obecnej sytuacji międzynarodowej z zakresu problematyki, do której odnosili się prelegenci.

W drugiej sesji, której przewodniczył prof. dr hab. Krzysztof Wójtowicz, o konstytucjonalizmie europejskim w obliczu kryzysu wspominali w swoich referatach dr hab. Danuta Kabat-Rudnicka (UEK) i prof. dr hab. Zbigniew Rudnicki (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie). Wystąpienie dotyczące Unii Europejskiej w aspekcie międzynarodowego prawa konsularnego przygotował dr hab. Paweł Czubik, prof. UJ i UEK. Zwrócił uwagę na postawę Unii Europejskiej jako organizacji międzynarodowej – czy można mówić o jej aktywności i na czym polega jej działalność w aspekcie prawa konsularnego.

Pierwszy dzień obrad zakończył się uroczystą kolacją, podczas której uczestnicy, w związku z 40-leciem pracy naukowo-dydaktycznej dr hab. Elżbiety Dyni, prof. UR, złożyli serdeczne podziękowania za dotychczasową pracę oraz życzenia dalszych sukcesów zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym. Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego, prof. dr hab. Aleksander Bobko, wspominając wspaniałe lata pracy z Jubilatką podziękował jej za tak ogromny wkład zarówno naukowy, jak i dydaktyczny w rozwój Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W drugim dniu obrad sesję pierwszą, której przewodniczył dr hab. Piotr Łaski, prof. US, otworzyło wystąpienie prof. dr. hab. Jerzego Menkesa (Szkola Główna Handlowa w Warszawie). Zajął się on problemem nowych państw członkowskich w systemie bezpieczeństwa UE. Zwrócił uwagę na akcesję nowych członków UE oraz na zasady bezpieczeństwa obowiązujące na terenie Unii Europejskiej, do których przestrzegania są zobowiązane państwa, które jako „nowe” włączyły się do UE. O polskiej perspektywie dotyczącej Rozporządzenia Dublin II i Dublin III wspomniała dr hab. Mieczysława Zdanowicz, prof. UwB, chcąc zwrócić uwagę na stosunek Polski jako państwa członkowskiego do problematyki azylu oraz nadużywania procedur z nim związanych. Rozważano między innymi kwestie umów stowarzyszeniowych UE z Państwami Partnerstwa Wschodniego czy relacje między Ukrainą a UE (dr Magdalena Słok-Wódkowska, UW; mgr Ivanna Kolisnyk, Akademia L. Koźmińskiego w Warszawie). Dr Adrianna Kalicka-Mikołajczyk (UWr) zwróciła uwagę na Europejską Politykę Sąsiedztwa na przykładzie państw Europy Wschodniej. Swoje wystąpienie poświęciła porozumieniom niewiążącym prawnie oraz ich znaczeniu w realizacji tej polityki. Problematyka rynku wewnętrznego została poruszona w wystąpieniu dr Joanny Ryszki. Uwagę skierowała ona na problematykę partnerów społecznych i ich rolę w realizacji swobód europejskich. Panel ten zakończył się referatem dr. Marcina Sokołowskiego (UAM), przedstawiającym problematykę obywatelstwa UE na tle strategii Europa 2020. Wystąpienie to dało początek ożywionej dyskusji.

Sesja druga, odbywająca się pod przewodnictwem dr. hab. Pawła Czubika, rozpoczęła się wystąpieniem dr. hab. Roberta Grzeszczaka, prof. UW, który nawiązał do wielości roszczeń kierowanych do władzy konstytucyjnej, czyli stosunku prawa UE do międzynarodowego porządku prawnego. Wpływ Unii Europejskiej na podmiotowość w prawie międzynarodowym stanowił przedmiot referatu dr. hab. Macieja Perkowskiego, prof. UwB. Z uwagi na tak rozległą tematykę, skupiono się tutaj jedynie na wybranych zagadnieniach, najistotniejszych z punktu widzenia działalności nie tylko prawotwórczej Unii Europejskiej. Dr Michał Stępień (UEWr) poruszył tematykę prawa UE jako *self-contained regime* prawa międzynarodowego. Dr Edyta Lis (UMCS) zajęła się z kolei kwestią współpracy UE z ONZ w dziedzinie utrzymania pokoju i bezpieczeństwa. O bezpieczeństwie ekologicznym w świetle zasad prawa międzynarodowego i postanowień UE i OBWE mówił dr Marian Banach (Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego).

Po zakończeniu tego panelu rozpoczęto dyskusję, w której uczestnicy kierowali swoje uwagi oraz pytania do referentów. Dotyczyły one zarówno

no kwestii teoretycznych związanych z poruszonymi aktami prawnymi, jak i kwestii praktycznych, mających odniesienie do konkretnych przykładów, które przedstawiali prelegenci.

W tym dniu uczestnicy mieli okazję wziąć udział w wycieczce do Sandomierza.

W ostatnim dniu konferencji pierwszą sesję naukową, której przewodniczył dr Wojciech Staszewski (KUL), otworzyło wystąpienie dr. hab. Marka Zielińskiego (UŚ), który poruszył problematykę odpowiedzialności pozaumownej agencji zdecentralizowanych UE. Zwrócił uwagę na samo znaczenie agencji zdecentralizowanych oraz ich rolę w systemie unijnym, a także na zasady, na podstawie których ta odpowiedzialność powstaje. Analizą konkretnych dyrektyw UE zajęli się: dr Ewa Kamarad (UJ) oraz dr Robert Śliwa (UEK). Dr E. Kamarad podjęła tematykę Opinii 1/13 TSUE dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, natomiast dr R. Śliwa zwrócił uwagę na problematykę dyrektywy odnoszącej się do ochrony praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej. Pierwsza sesja tego dnia zakończona została wystąpieniem mgr. Łukasza Stępkowskiego (UWr), który odniósł się do zasady skuteczności prawa UE, będącej podstawą wytworzenia środka prawnego w prawie krajowym.

Ostatnia sesja naukowa, odbywająca się pod przewodnictwem dr. Wojciecha Burka, została zapoczątkowana wystąpieniem dr hab. Brygidy Kuźniak (UJ), która odniosła się do problematyki czysto dydaktycznej. Zwróciła uwagę na państwo rosyjskie i tamtejsze metody oraz sposoby nauczania o Unii Europejskiej. Z kolei dr Marcin Marcinko (UJ), w nawiązaniu do wcześniejszego wystąpienia dr B. Kuźniak, poruszył problematykę nauczania amerykańskiego, w zakresie odnoszącym się do Unii Europejskiej. Panel naukowy ostatniej sesji został zakończony wystąpieniem mgr. Pawła Szewczyka (UO), który przybliżył problematykę Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej jako następczyni prawnej Euroazjatyckiej Wspólnoty Gospodarczej. Na zakończenie merytorycznej części konferencji podjęto dyskusję dotyczącą zagadnień poruszonych przez prelegentów oraz aktualnej sytuacji prawnej, ekonomicznej i gospodarczej nie tylko na terenie Unii Europejskiej, ale także na arenie międzynarodowej.

Konferencja zgromadziła zarówno teoretyków, jak i praktyków prawa pochodzących ze wszystkich ośrodków akademickich – z Warszawy (Uniwersytet Warszawski, Akademia L. Koźmińskiego, Szkoła Główna Handlowa), Krakowa (Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Pedagogiczny, Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego), Lublina (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Katolicki

Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), Wrocławia (Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), Białegostoku (Uniwersytet w Białymstoku), Bydgoszczy (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego), Gdańska (Uniwersytet Gdański), Szczecina (Uniwersytet Szczeciński), Poznania (Uniwersytet A. Mickiewicza), Katowic (Uniwersytet Śląski) i Opola (Uniwersytet Opolski).

Podsumowania obrad dokonała dr hab. Elżbieta Dynia, dziękując uczestnikom za tak liczny udział i bogactwo merytoryczne prezentowanych referatów.

Z kolei przewodniczący ILA – Grupy Polskiej, pod której patronatem odbywała się konferencja, prof. dr hab. Jerzy Menkes zapowiedział, że wszystkie referaty zostaną opublikowane w specjalnym wydawnictwie w formie Księgi Pamiątkowej poświęconej Jubileuszowi 40-lecia pracy naukowej i dydaktycznej prof. dr hab. Elżbiety Dyni. Księga ta wręczona zostanie Jubilatce uroczystie podczas posiedzenia ILA – Grupy Polskiej w Warszawie.

Frekwencja podczas konferencji utwierdziła organizatorów w przekonaniu, że tego typu wydarzenia są niezwykle cenną lekcją prawa, a dyskusja po spotkaniu stanowiła inspirację do organizowania w przyszłości kolejnych konferencji naukowych, będących niezwykle ważnym elementem rozwoju nauki polskiej.

*Sabina Kubas**

* Mgr, Uniwersytet Rzeszowski.